

سنجشگری در تفکر

تفکر نقادانه (سنجش گرایانه)

- فراگیری مهارت تفکر
- تفکر درباره نحوه صحیح اندیشیدن (اصول و قواعد منطقی)

تفاوت متفکر نقاد و غیرنقاد

- ۱- جدی گرفتن فرآیند تفکر
- ۲- توجه آگاهانه به آن
- ۳- پرسش و پاسخ درست و به جا

خطاهای ذهنی

- خطاهای صوری: ناشی از به کار بردن استدلال نامعتبر
- خطاهای غیرصوری
- خطاهای ناشی از به کار بردن مقدمه غلط
- خطاهای ناشی از عوامل روانی

تذکره: در صورت وجود هر یک از این خطاها در استدلال، آن استدلال غلط است، حتی اگر نتیجه اش صادق باشد.

مغالطه بر اثر عوامل روانی

نکته: اگر گوینده قبل از استفاده از عوامل روانی، استدلال کند، دچار مغالطه نشده است.

چند نمونه از مغالطاتی که بر اثر عوامل روانی به وقوع می پیوندد:

۱- مسموم کردن چاه

- نسبت دادن ویژگی های ناشایست به یک تفکر یا پیروان آن، بدون ذکر دلیل منطقی
- مثال: تنها ترسوها چنین تفکری دارند!

۲- تله گذاری

- نسبت دادن ویژگی های خوب به یک تفکر یا پیروان آن، بدون ذکر دلیل منطقی
- مثال: اگر اهل فن باشید، نظر مرا تأیید می کنند!

۳- توسل به احساسات

- دخیل کردن احساسات در فرآیند تفکر، از جمله خودخواهی، بدون ذکر دلیل منطقی
- مثال: اگر پدر من تصادف کرده باشد، حتماً مقصر راننده دیگر است.

۴- بزرگ نمایی و کوچک نمایی

- سعی در تأیید یک نظر با صرف اغراق / سعی در مخفی کردن یک حقیقت با صرف کوچک نمایی، بدون ذکر دلیل منطقی
- مثال: بیست و چهار ساعته درس می خوانم!
- مورد استفاده در کاریکاتور